ל: עד כמה פרק רביעי בכורות

חשוד על המעשר חשוד על השביעית. וכ"ש חשוד משביעית חשוד במעשר: **ומאן חכמים ר' מאיר.** דאמר לקמן חשוד לדבר אחד חשוד לכל התורה[ה]: **סרי הוא כישראל מומר.** ולא אמרינן דליהוי עובד כוכבים גמור כאילו לא נתגייר: **דאי קדיש.** אפילו אחר שהמיר דתו קידושיו קידושין: **דכרי תכירות.** מפרש בתוספתא במסכת דמאי [פ"ג ה"כ והי"ג] שלא יתן תרומה ומעשר לעם הארץ ושלא יעשה טהרות אצל עם הארץ ושיאכל חולין בטהרה ושיעשר את שהוא אוכל ואת שהוא מוכר ואת שהוא לוקח: **דקדוקי פוסרים.** מומרא דרבנן: **דכרי לויה.** לשורר ולשכת ולהיות שוער: **מכני אפרן.** משמע שיהא נוהג כל דין בני אהרן לו והיה שוק הימין למנה: **שנוהג בציעה.** קודם שקיבל בפניו היה נוהג עליו דין תכירות [ו] שאין לאוסרו ולומר לפניה הוא עושה: **מקבלין אותו.** שנאמיקנו כאחר וכנאמן לכל [ז] דברין: **לכנפים.** שיטול ידיו קודם אכילה וקודם שיגע באוכלין דתרומה דידיס שניות הן: **לטהרות.** לאומר שאר טהרות ומחזיק טהרותיו בטהרות גמורות לאכול תרומתו כתרומה טהורה [ח]: **מקבלין אותו.** דאינו משייר דבר שלא שהרי מקבל עליו נטילת ידים וזהו עיקר אכילת חולין בטהרה: **אף לטהרות** (ט) **לא קבל.** דכיון דבדין נטילת ידים שדבר קל הוא לעשות אינו יכול לעמוד כל שכן בשאר יט): **עד כמה** כ) **מקבל אותו.** דכרי תכירות שנקבלנו לאלתר ומחזיקנו אחר: למשקין שלשים יום. שאם קיבל עליו דברי תכירות עד שלשים יום מהמינין ליה מכאן ואילך בטהרות משקין שטומאתן קלה דטומאת משקין מדרבנן כפ' קמא דפקמים (דף מ:): **לכפות.** להחזיק כסותו אחר דאמר במסכת חגיגה (דף יח:) בגדי עם הארץ מדרס לפרושים: **שנים עשר חודש.** אם קיבל עליו דברי תכירות לשנים עשר חדש: **הוה ליה מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל.** וליתנייה נגד קולי בית שמאי וחומרי בית הלל במסכת עדיות (פ"ה מ"ח) דאמרינן שאה דבריה מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל ואם אינה [כא] הכ. ל"ל עד כמה מקבלין אותו דאמרן לעיל אם נהג מתחלה בציעה בתוך ביתו מיד ועד כמה ינהג מתחלה שנקבלנו מיד: **לפי שאינו דומה חבר שקיבל.** הוא עלמו לבן חבר [כב] ממש קבלה אביו שאין לו שום קבלה אלא סרך אביו דודאי [כג] אביו מיזדהר טפי. ל"ל אלי לפי שאינו דומה תגא קמא קאמר ליה מה טעם בניו ובני ביתו אין צריכין לקבל לפי שאינו דומה חבר שקיבל לבן חבר שקיבל אביו דבן חבר לא חשיב. ומתוספתא [כד] גרסינן שאין דומה חבר שקבלה לבן חבר שקבלה בתמכת דמאי [כה]: **נשנים משנה זו.** דתפי' תלמיד חכם צריך לקבל: **בטהרות.** בסדר טהרות לא גרסי'. בטהרות עצמן אירע להן מעשה ומתפקה הלכה: **שדרו רבנן.** שדרו [כו] זוג דרבנן: **אוסיב רבנן מדידיה.** מתלמידיו שקיבלו עליהן דברי תכירות אותיב בהדי הגך שלוחים וקאי אילו לעיולי בשאילתא: [כז] **אבא של זה כו'.** אבא ריתחיה קאמר ולא היא: **כבוד וקן.** אבא והכן: **פילסוף.** מעלה. ר' חנינא בן אנטיגנוס הכן היה: **כאוקפה עד שאיפסל.** שיתכרו בה קלא אילו לשם תכלת: צריכין לקבל דברי תכירות בתחלה גרסי' ולא גרסי' **בתחלה.** ובתוספתא [דמאי פ"ג הי"ג] גרסינן הכי. בתחלה כלומר מתחלה קודם שנחזיקנו בתכירות ואע"ג דאמרן לעיל בניו ובני ביתו אין צריכין לקבל הכא שאני הואיל ונעשה קבלה לא הוי גניב ואיכא למימר דברייהו קמא נקטי: **אין צריכין לקבל.** אם חזרו תחת יד תכר: **קומעם.** קושרם: **קשרי מוכס.** שיש חותמות למוכסים וכשנותנין להן המכס הם נותנין לו חותם כדי שלא יתבענו מוכס שני: וכולן

וחכמים אומרים אינו נחשד **אלא** על אותו דבר בלבד. לר' אלעזר דלעיל דחשוד על הטהרות חשוד על השביעית אלא שראיתיהו נוהג בציעה הא דקתמר הכא אינו [ז] נאמן אלא לאותו דבר בלבד [ז] הגר שקיבל עליו דברי תורה אפי' נחשד לדבר אחד הוי חשוד לכל התורה כולה [ב] והרי הוא כישראל מומר נפקא מינה דאי קדיש קידושיו קידושין ת"ר [ג] הבא לקבל דברי חבירות [ד] חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו עובד כוכבים שבא לקבל דברי תורה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו ר' יוסי בר' יהודה אומר אפי' דקדוק אחד [ה] מדברי סופרים [ו] וכן [ז] בן לוי שבא לקבל דברי לויה [ח] וכהן שבא לקבל דברי כהונה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו שנאמר [ט] המקריב את דם השלמים וגו' העבודה המסורה לבני אהרן [י] כל כהן [יא] שאינו מודה בה אין לו חלק בכהונה [יב] ת"ר [יג] הבא לקבל דברי חבירות אם ראינוהו שנוהג בציעה בתוך ביתו מקבלין אותו ואחר כך מלמדין אותו ואם לאו מלמדין אותו ואחר כך מקבלין אותו ר"ש בן יוחי אומר בין כך ובין כך מקבלין אותו והוא למד כדרכו והולך: [יד] ת"ר [טו] מקבלין לכנפים ואח"כ מקבלין לטהרות ואם אמר איני מקבל אלא לכנפים מקבלין אותו קיבל לטהרות ולא קיבל לכנפים אף לטהרות לא קיבל: [טז] ת"ר עד כמה מקבלין אותו בית שמאי אומרים למשקין שלשים יום לכסות שנים עשר חודש ובית הלל אומרים אחד זה ואחד זה [יז] לשנים עשר חודש [יח] אם כן הוה ליה מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל אלא [יט] בית הלל אומרים אחד זה ואחד זה [כ] לשלשים: (סימן חב"ר תלמי"ד תכל"ת מכ"ם חז"ר גבא"י בעצמ"ו) תנו רבנן [כא] הבא לקבל דברי חבירות צריך לקבל בפני שלשה חבירים ובניו ובני ביתו אינן צריכין לקבל בפני שלשה חבירים רבן שמעון בן גמליאל אומר אף בניו ובני ביתו צריכין לקבל בפני שלשה חבירים לפי שאינו דומה חבר שקיבל לבן חבר שקיבל: תנו רבנן [כב] הבא לקבל דברי חבירות צריך לקבל בפני ג' חבירים ואפילו תלמיד חכם צריך לקבל בפני שלשה חבירים [כג] זקן ויושב בישיבה אינו צריך לקבל בפני שלשה חבירים שכבר קיבל עליו משעה שישב אבא שאול אומר אף תלמיד חכם אינו צריך לקבל בפני שלשה חבירים ולא עוד אלא שאחרים מקבלין לפניו אמר רבי יוחנן בימי בנו של רבי חנינא בן אנטיגנוס נשנית משנה זו רבי יהודה ור' יוסי איסתפק להו מילתא בטהרות שדרו [כד] רבנן לגבי בנו של ר' חנינא בן אנטיגנוס [כה] אזילו אמרו ליה לעיין בה אשכחוה דקא [כו] טעין בה אתיב רבנן מדידיה לגביהו וקאי איהו לעיוני בה אתו אמרי ליה לר' יהודה ור' יוסי אמר להו ר' יהודה אביו של זה ביזה תלמידי חכמים אף הוא מבזה תלמידי חכמים אמר לו ר' יוסי כבוד זקן יהא מונח במקומו [כז] אלא מיום שחרב בית המקדש נהגו כהנים סילסול בעצמן שאין מוסרין את הטהרות לכל אדם: [כח] תנו רבנן [כט] חבר [ל] שמת אשתו ובניו ובני ביתו הרי הן בחזקתן עד שיחשדו וכן [לא] חצר שמוכרין בה תכלת הרי היא בחזקתה עד שתיפסל: תנו רבנן [לב] אשת עם הארץ שנשאת לחבר וכן בתו של עם הארץ שנשאת לחבר וכן עבדו של עם הארץ שנמכר לחבר כולן צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה אבל אשת חבר שנשאת לעם הארץ וכן בתו של חבר שנשאת לעם הארץ וכן עבדו של חבר שנמכר לעם הארץ אין צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה [לג] ר"מ אומר אף הן צריכין לקבל עליהן דברי [לד] חבירות לכתחלה [לה] ר"ש בן אלעזר אומר משום ר"מ מעשה באשה אחת שנשאת לחבר והיתה קומעת לו תפילין על ידו נשאת לעם הארץ והיתה קושרת לו קשרי מוכס על ידו: תנו

ה) **חשוד על המעשר חשוד על השביעית.** וכ"ש חשוד משביעית חשוד במעשר: **ומאן חכמים ר' מאיר.** דאמר לקמן חשוד לדבר אחד חשוד לכל התורה: **סרי הוא כישראל מומר.** ולא אמרינן דליהוי עובד כוכבים גמור כאילו לא נתגייר: **דאי קדיש.** אפילו אחר שהמיר דתו קידושיו קידושין: **דכרי תכירות.** מפרש בתוספתא במסכת דמאי [פ"ג ה"כ והי"ג] שלא יתן תרומה ומעשר לעם הארץ ושלא יעשה טהרות אצל עם הארץ ושיאכל חולין בטהרה ושיעשר את שהוא אוכל ואת שהוא מוכר ואת שהוא לוקח: **דקדוקי פוסרים.** מומרא דרבנן: **דכרי לויה.** לשורר ולשכת ולהיות שוער: **מכני אפרן.** משמע שיהא נוהג כל דין בני אהרן לו היה שוק הימין למנה: **שנוהג בציעה.** קודם שקיבל בפניו היה נוהג עליו דין תכירות [ו] שאין לאוסרו ולומר לפניה הוא עושה: **מקבלין אותו.** שנאמיקנו כאחר וכנאמן לכל [ז] דברין: **לכנפים.** שיטול ידיו קודם אכילה וקודם שיגע באוכלין דתרומה דידיס שניות הן: **לטהרות.** לאומר שאר טהרות ומחזיק טהרותיו בטהרות גמורות לאכול תרומתו כתרומה טהורה [ח]: **מקבלין אותו.** דאינו משייר דבר שלא שהרי מקבל עליו נטילת ידים וזהו עיקר אכילת חולין בטהרה: **אף לטהרות** (ט) **לא קבל.** דכיון דבדין נטילת ידים שדבר קל הוא לעשות אינו יכול לעמוד כל שכן בשאר יט): **עד כמה** כ) **מקבל אותו.** דכרי תכירות שנקבלנו לאלתר ומחזיקנו אחר: למשקין שלשים יום. שאם קיבל עליו דברי תכירות עד שלשים יום מהמינין ליה מכאן ואילך בטהרות משקין שטומאתן קלה דטומאת משקין מדרבנן כפ' קמא דפקמים (דף מ:): **לכפות.** להחזיק כסותו אחר דאמר במסכת חגיגה (דף יח:) בגדי עם הארץ מדרס לפרושים: **שנים עשר חודש.** אם קיבל עליו דברי תכירות לשנים עשר חדש: **הוה ליה מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל.** וליתנייה נגד קולי בית שמאי וחומרי בית הלל במסכת עדיות (פ"ה מ"ח) דאמרינן שאה דבריה מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל. ל"ל עד כמה מקבלין אותו דאמרן לעיל אם נהג מתחלה בציעה בתוך ביתו מיד ועד כמה ינהג מתחלה שנקבלנו מיד: **לפי שאינו דומה חבר שקיבל.** הוא עלמו לבן חבר [כב] ממש קבלה אביו שאין לו שום קבלה אלא סרך אביו דודאי [כג] אביו מיזדהר טפי. ל"ל אלי לפי שאינו דומה תגא קמא קאמר ליה מה טעם בניו ובני ביתו אין צריכין לקבל לפי שאינו דומה חבר שקיבל לבן חבר שקיבל אביו דבן חבר לא חשיב. ומתוספתא [כד] גרסינן שאין דומה חבר שקבלה לבן חבר שקבלה בתמכת דמאי [כה]: **נשנים משנה זו.** דתפי' תלמיד חכם צריך לקבל: **בטהרות.** בסדר טהרות לא גרסי'. בטהרות עצמן אירע להן מעשה ומתפקה הלכה: **שדרו רבנן.** שדרו [כו] זוג דרבנן: **אוסיב רבנן מדידיה.** מתלמידיו שקיבלו עליהן דברי תכירות אותיב בהדי הגך שלוחים וקאי אילו לעיולי בשאילתא: [כז] **אבא של זה כו'.** אבא ריתחיה קאמר ולא היא: **כבוד וקן.** אבא והכן: **פילסוף.** מעלה. ר' חנינא בן אנטיגנוס הכן היה: **כאוקפה עד שאיפסל.** שיתכרו בה קלא אילו לשם תכלת: צריכין לקבל דברי תכירות בתחלה גרסי' ולא גרסי' **בתחלה.** ובתוספתא [דמאי פ"ג הי"ג] גרסינן הכי. בתחלה כלומר מתחלה קודם שנחזיקנו בתכירות ואע"ג דאמרן לעיל בניו ובני ביתו אין צריכין לקבל הכא שאני הואיל ונעשה קבלה לא הוי גניב ואיכא למימר דברייהו קמא נקטי: **אין צריכין לקבל.** אם חזרו תחת יד תכר: **קומעם.** קושרם: **קשרי מוכס.** שיש חותמות למוכסים וכשנותנין להן המכס הם נותנין לו חותם כדי שלא יתבענו מוכס שני: וכולן

ל) נראה לל"ל תכר שקיבל לבן תכר שקיבל הכי משמע וכי צריך לקבל בפני ג'. ע"פ לעיל דומה וכו' אתי"ק קאי דמצריה לאמר בניו ובני ביתו וכו'.

עין משפט נר מצוה

לט א מי' פ"א מהל' מעכר ומעשר הלכה ט ועיש"ש ריד סימן קיב סעיף ד: ם ב מי' פ"ג מהל' איסורי כיאה הלכה יז טוש"ע ריד סימן רסח סעיף יב:
מא ג מי' פ"א מהלכות מעכר ומעשר הל' ב: מב ד מי' פ"ג מהל' כלי המקדש הל' ח: מג ה מי' פ"ח מהל' נזירים הלכה ח:
מד ו ז ח מי' פ"א מהלכות מעכר הל' ח ופ"י מהלכות מעכר ומעשר הלכה ב:
מה ט י מי' שם הלכה ה ופ"י מהלכות מעכר הלכה ח:
מו ב מי' פ"א מהל' מעכר ומעשר הל' ד:
מז ל מי' שם הלכה ג: מח מ מי' שם הלכה ה ופ"י מהל' מעכר הלכה ב:
מט ג מי' פ"ג מהל' ציצית הלכה י:
נ ס מי' פ"א מהל' מעכר הלכה ג ופ"י מהלכות מעכר ומעשר הלכה י:

תורה אור השלם

ו. הַמַּקְרִיב אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת הַחֵלֶב מִבְּנֵי אַהֲרֹן לוֹ תִּהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין לְמָנָה: ויקרא ז לג

רבינו גרשום

חשיד נמי אקל: דיורא בת דיורתא. גר בת גיורת: קדושיו קדושין. ובעיא נט: חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו. דאמרינן הואיל ואין יכול לעמוד באותו דבר [ודאי לא יעמוד נמי באחרים]: אפילו דקדוק אחד. אגר שבא לקבל עליו כל דברי תורה קאי בריית (ודאי לא יעמוד נמי באחרים): אם ראינוהו שנוהג בציעה בתוך ביתו קודם לכן מקבלין אותו מיד ואת"כ מלמדין אותו: מקבלין לכנפים לנטילת ידים אם קיבל עליו להזהר שלא לאכול בלא נטילת ידים ובכל דבר שצריך לנטילת ידים: אח"כ מקבלין אותו לטהרות. ליכל חולין בטהרה: אף לטהרות לא קיבל. כלומר שאין סומכין עליו אף לכמה שקיבל דאמרינן מדלא יכול לעמוד במה שצריך נטילת ידים כ"ש בשאר טהרות: עד כמה מקבלין אותו. כלומר כמה חוזין ליה דאיזדהר בטהרה דמקבלין ליה בנאמן על הטהרות: למשקין. לטהרות משקין ל' יום: לכסות לטהרת בגדים כדאמרינן בגדי עם הארץ מדרס לפרושים כו': לפי שאינו דומה חבר שקיבל. ט"א אינו דומה חבר שקיבל וכן שקיבל הכי משמע כיון דאמרת דחבר עצמו צריך לקבל בפני ג' כ"ש בן חבר שצריך לקבל בפני ג' משה"ת ק' קאי דאמרינן בניו ובני ביתו אינו צריך לקבל אע"ג דאיהו נופיה צריך לקבל בפני ג' אינו דומה חבר בן עם הארץ לבן חבר. דחבר בן עם הארץ לא לפר בכית אביו וצריך לו לקבל בפני ג' אבל בן חבר דסריך בטהרות שנוהג בבית אביו אין צריך לקבל בפני ג': בימי בנו של ר' חנינא נשנית משנה זו. דת"ה צריך לקבל בפני ג' דאיהו הוה חשיד אפי' ת"ח בטהרותיו אא"כ קבלו בפני ג': אותיב רבנן מדידיה. מתלמידיו לשמור טהרותיו עד שהלך לעיין בדבר: אמרו ליה. לר' יהודה היאך נהג בהם שלא רצה להאמין להם טהרותיו. א"ל ר' יוסי לר' יהודה כבוד זקן יהא מונח במקומו כלומר אל תחשדיה במבזה ת"ח: אלא מיום שחרב בהמ"ק נהגו חכמים סילסול חומרא:

מסורת הש"ס

ה) [עיי"ש פנ. וס"ק], ו) תוספתא דדמאי פ"ב ה"כ, ג) נ"ז סס ה"ז, ד) תוספתא דדמאי פ"ב ה"י, ה) [ממחות יח: תוליק קנ.], ו) נ"ז סס בתוספתא ה"ט, ז) נ"ז סס בתוספתא, ח) נ"ז בתוספתא, ט) [יומא פ. זבחים לח: תולין נב: קה. ערכין נ:], י) פ"ג נמר. כ) פ"ז לט., יא) [תוספתא דדמאי פ"ב ה"י ופ"ש פ"ז לט. פ"ש ופע"ג], יב) נ"ז סס [פ"ש ופע"ג], יג) [ממלן שיך עיד לע"ל], יד) [ע"כ שיך לסמן], טו) [פ"כ ה"י].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אף לטהרות אין מקבלין דכיון.

מוסף רש"י

אפילו דקדוק אחד מדברי סופרים. שיסיפו לדקדק אחר מעשה הכריות ולהחמיר ולעשות סייג לתורה לתורה ונזרו גזרות להרחיק את האדם מן העבירה (סוכה כח.). צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה. קודם שיהו נאמנין לכל (בדפוס: לקבל) דברי חבירות שיאמלו בטהרה ושעשרו פירות וכיולא בהן (ע"ז לח.). קשרי מוכס. חותמות לנתני המכס כדי שלא יתבענו חבריו ומשמתיו פעם אחרת. מוכס מתמת גזלן (שם).

שיטה מקובצת

א) יהודה היא דבאתריה דר"י חמירא להו שביעית וחד: ב) מאיר מאי ר' מאיר דתניא: ג) עליו. עי' תוס' ע"ז (דף ז ע"ב): ד) בלבד ונר שקבל עליו דברי תורה ונחשד לדבר אחד ואפי' חשוד לכל התורה כולה הרי הוא: ה) אחד מדקדוקי סופרים: ו) לויה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו כהן שבא: ז) זה שנים עשר חודש. ס"א אי הכי נתנייה נבי קולי ב"ש וחומרי כו': ח) אלא איפא בית הלל: ט) שלשים יום: י) שדרו זוזא דרבנן: יא) אנטיגנוס דילי אמרו ליה לעיין בה אזלו ואשכחוה דקא טעין. ס"א מנטר. וס"א נטיר: יב) רבנן אשת חבר כחבר חבר שמת: יג) בתחלה ושב"א אומר: יד) חברות בתחלה שהיה ר"ש: טו) אשה אפילו לאחר: טז) חבירות בצנעא שאין: יז) לכל דבר הס"ד: יח) שהורה ואם אמר אינו מקבל אלא לכנפים מקבלין אותו ואע"ג דאמרן לעיל חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו שאני הכא דאינו משייר דבר שלם שהרי מקבל עליו נטילת ידים וזו היא עיקר אכילת חולין בטהרה הס"ד ומה"ד אף: יט) בשאר חומרי טהרות הס"ד: כ) כמה מקבלין אותו. עד כמה יקבל עליו דברי: כא) ליתני נמי הא: כב) חבר שקבל מחמת אביו: כג) דודאי בקבלה מודהיר: כד) תיבת גרסינן נמחק: כה) שדרו זוזא: כו) אינו נחשד: כז) לאמוקי כל התורה: כח) ביזה תלמידי חכמים שלא על חיבת שלנו נמחק:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com